

Skævvridning af fleksjobreformen

Lavet af Tina Moltke Klit & Annette Juhl Taldorf

Skævvridning i fleksjobreformen

1: Økonomisk skævvridning i fleksjobordningen	Side 2
2: Et paradigmeskifte i fleksjobordningen	Side 4
3: Manglende solidaritetsprincip i fleksjobordningen	Side 4
4: Fleksjob adskiller sig væsentligt fra andre ordninger på et punkt	Side 5
5: Refleksioner	Side 6
6: Forslag til ændringer	Side 6

Bilagsliste:

Bilag 1: Lønskema

Bilag 2: Fleksjobtilskud kontra skat af reelt arbejde

Bilag 3: Beskæftigelsesudvalget 2012-13 L 53, endelige svar på spørgsmål 59
Offentligt

Bilag 4: Eksempel på lønforhøjelse

1. Økonomisk skævvridning i fleksjobordningen

Tilbage i 2013 da reformen om førtidspension og fleksjob blev indført, blev der fra flere fronter forsøgt at gøre den daværende beskæftigelsesminister Mette Frederiksen og forligspartierne opmærksomme på, at reformen ville medføre en skævvridning på lønområdet. Trods indsigelser blev der fra Mette Frederiksens side fastholdt, at det kun ville påvirke de højtlønnede. Sandheden har dog vist sig at være en anden.

Vi, Annette Juhl Taldorf og Tina Moltke Klit, lever til dagligt med konsekvenserne af reformen om førtidspension og fleksjob. Vi er begge ansatte i fleksjob som helholdsvis regnskabsansvarlig og socialrådgiver. Igennem de sidste måneder har vi kigget nærmere på de elementer, vi ikke oplever belyst i debatten omkring fleksjob. Vi har læst evalueringen, indhentet viden fra spørgeskemaundersøgelser, lavet udregninger, fulgt debatter i diverse fleksjobgrupper, m.m.

Intentionen med den nye reform var, at der skulle være økonomisk incitament til at øge sit timetal/udvikle arbejdsevnen samt at de, der stod udenfor arbejdsmarkedet, ville få mulighed for at indgå i det arbejdsmæssige fællesskab.

Udregningen for hvordan fleksjobbere bliver modregnet i deres fleksløntilskud synes lige for alle – nemlig ved nedskrivning af fleksløntilskud med 30 % af lønindtægten samt nedskrivning af fleksløntilskud på 55% af den lønindtægt, der overstiger 15.264 kr. Men hvad der måtte synes lige for alle, viser sig dog i praksis at betyde forskellige konsekvenser. Som det fremgår af Bilag 1 (Lønstatistik), er der stor procentvis forskel på fleksjobberes mulighed for at tjene, hvad der svarer til en fuldtidsløn indenfor deres område. Vel at mærke i forhold til de konkrete timetal. Dette mener vi, er en tydelig skævvridning, som ikke tilgodeser de fleksjobbere, der har gennemført en uddannelse og som gør brug af deres uddannelsesmæssige kompetencer i deres fleksjob.

Mennesker, der har taget en uddannelse, og som gør brug af deres kompetencer i et fleksjob, og derfor har et større ansvar i ansættelsen (højere løn afspejler kompetencer og ansvar), kommer ikke i nærheden af en fuldtidsløn, trods højt timetal, hvorimod en lavtlønnet fleksjobber på relativt få timer kan tjene, hvad der svarer til en fuldtidsløn for vedkommende.

Er fleksjobordningen indrettet sådan, at det økonomiske incitament til at øge timetallet kun gælder for de mellem- og højtlønnede, som alligevel ikke opnår samme fordel ved at opnå fuldtidsløn som de lavtlønnede? Er det rimeligt, at mennesker med mellemlønninger ikke er i nærheden af en fuldtidsløn, mens den lavtlønnede opnår en fuldtidsløn på under 10 timer pr. uge? Reformen af fleksjob og førtidspension rammer bl.a. de mennesker, der har investeret i at tage en uddannelse.

*"... Endvidere var det intentionen at skabe et økonomisk incitament for den enkelte til at øge det ugentlige antal timer i fleksjobbet, i takt med at den enkeltes arbejdsevne udvikles."*¹

Det synes rimeligt at formode, at en relativ stor gruppe af fleksjobbere arbejder indenfor områder med lave lønninger, typisk ufaglærte;

---

¹ Hovedrapport: evaluering af reformen af førtidspension og fleksjob (Deloitte, 2018), side 65

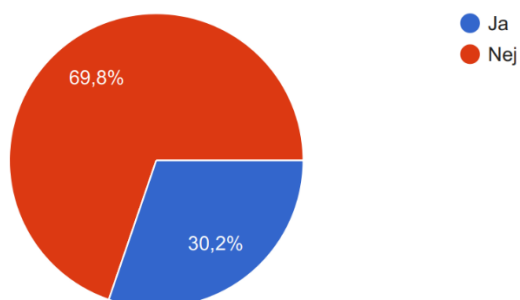
”Ved en sammenligning af personer i fleksjobordningen før og efter reformen fremgår, at målgruppen efter reformen har en højere andel med folkeskolen som højest fuldførte uddannelse og en lavere andel med en videregående uddannelse.”²

Denne gruppe rammer hurtigt lønloft³ ved et ikke særligt højt timetal, hvorved det økonomiske incitament til at øge timetallet ikke længere er aktuelt – se bilag 1 Vi har i den forbindelse været nysgerrige på, hvordan fleksjobbere forholder sig til øgning af timetal, hvis ikke der er et økonomisk incitament.

Vi har via en anonym spørgeskemaundersøgelse spurgt til, hvordan folk i fleksjob forholder sig til at øgning af timetal uden økonomiske gevinst pga. lønloft, hvis deres helbred tillader det. Der viser sig et klart billede af, at interessen for at øge sit timetal i fleksjob uden udsigt til økonomisk gevinst⁴, er meget begrænset blandt fleksjobbere, når de allerede har en indtægt, der svarer til en fuldtidsløn. Ca. 70% ønsker ikke at øge deres timetal, hvis de har opnået lønloft. Nedenstående er fra spørgeskemaundersøgelsen.

Vil du øge dit timetal, hvis du ikke stiger i samlet månedsindtægt ?
(Forudsat du kan holde til det)

387 svar

Vi mener selvfølgelig, at der skal være en rimelighed i fleksjobordningen, og at der skal være en grænse for hvad en fleksjobber kan få i fleksløntilskud. Vi synes dog, at det burde være rimeligt, at der er mulighed for at komme i nærheden af, hvad gennemsnitslønnen i Danmark ligger på. Ifølge Danmarks statistik ligger gennemsnitslønnen i Danmark på 43.487 kr. inkl. pension⁵

1.2. Der er stor forskel på, hvad en fleksjobber koster samfundet

Når blikket rettes på, hvad en fleksjobber koster samfundet, er det værd at tage i betragtning, hvad der genereres i reel skat - altså skat fra arbejdsgiver, og ikke fleksløntilskud, da det jo er penge der i forvejen kommer fra Staten.

Fleksjobberen med højest løn og flest timer betaler langt mere i skat, hvilket faktisk gør deres reelle fleksløntilskud mindre i forhold til den lavtlønnede. For illustration af dette henvises til Bilag 2.

² Devaluering udarbejdet af beskæftigelsesministeriet og STAR i perioden 2017-2018, Grupper af fleksjobbere før og efter reformen, s. 4

³ Lønloftet svarer til fuldtidsløn indenfor området

⁴ Der er tale om, at der ikke er økonomisk gevinst ved at øge timetallet, fordi lønloftet er opnået

⁵ <https://www.dst.dk/da/Statistik/nyheder-analyser-publ/Publikationer/gennemsnitsdanske>

2. Et paradigmeskifte i fleksjobordningen – hvem er i fleksjobordningen

*”Reformen tager afsæt i, at arbejdsevnen ikke skal betragtes som statisk, men kan udvikles over tid. Derfor er det intentionen med reformen, at der sættes fokus på, at løbende udvikling af arbejdsevnen omsættes i stigende timetal. Denne progression skal understøttes af dialogen mellem jobcentrene, virksomheder og borgerne”.*⁶

Intentionen med reformen er, at arbejdsevnen skal udvikles over tid. Det giver på sin vis god mening, når man ser på, hvor stor tilgang af langvarige kontanthjælpsmodtagere, der har været til fleksjobordningen efter 2013. Tal viser, at der som følge af reformen, er kommet langt flere borgere fra langvarig kontanthjælp ind i ordningen end tidligere.

*”De fleksjobvisiteredes forsørgelsehistorik viser, at 65 procent af de fleksjobvisiterede i den nye fleksjobordning har været uden beskæftigelse i over fem år”*⁷

*”I alt kommer 39 procent af de nyvisiterede til fleksjobordningen fra kontanthjælp eller ressourceforløb. Før reformen kom 14 procent af de nyvisiterede fra kontanthjælp”*⁸

*”Intentionen med den nye fleksjobordning var at skabe plads på arbejdsmarkedet til mennesker med større begrænsninger i arbejdsevnen. Centrale indikatorer for, hvor udsatte borgere er, er, hvor lang tid, de har været på offentlig forsørgelse, og hvilken forsørgelse borgerne har været på, inden de blev visiteret til fleksjob”.*⁹

Det er værd at bemærke, at der med reformen af førtidspension og fleksjob ikke er taget højde for de mennesker, der pga. helbred **ikke** er i stand til at udvikle arbejdsevnen. Hvordan passer de mennesker ind i fleksjobordningen, når intentionen er udvikling af arbejdsevne samt at ordningen er tænkt som et springbræt til det ordinære arbejdsmarked?

”Hensigten med midlertidige fleksjob er, at fleksjobordningen i modsætning til i dag i højere grad skal kunne fungere som et springbræt til ordinær beskæftigelse eller til en øget arbejdstid”- se Bilag 3

Vi kunne få den tanke, at fleksjobordningen først og fremmest er tiltænkt de mennesker, der har potentiale for at udvikle arbejdsevnen, og at det er mennesker med stationære lidelser (permanente fleksjobs), der betaler prisen for at en bredere målgruppe skulle inkluderes i ordningen. Set i det lys kan man spørge sig selv om, hvorvidt fleksjobordningen er blevet en form for udvidet kontanthjælpsordning, som i sidste ende er dyrere for samfundet? Især med det for øje, at den økonomiske gevinst ved at øge timetallet i minifleksjob i flere tilfælde slet ikke er eksisterende indenfor lavindkomstområderne.

3. Manglende solidaritetsprincip i fleksjobordningen

Danmark er bygget op omkring værdien solidaritet. Mette Frederiksen har tidligere udtalt, at reformen om førtidspension og fleksjob ikke er udtryk for en solidarisk ordning. Var det misundelse, der lå til grund for, at solidaritetsprincippet forsvandt ud af fleksjobordningen? Vi husker historier, der forargede, fordi de påstod af fleksjobbere havde urimeligt høje lønninger. Men påstanden viste sig ikke at holde stik i virkeligheden.

---

⁶ Hovedrapport: evaluering af reformen af førtidspension og fleksjob (Deloitte, 2018), side 65

⁷ Hovedrapport: evaluering af reformen af førtidspension og fleksjob (Deloitte, 2018), side 68

⁸ Hovedrapport: evaluering af reformen af førtidspension og fleksjob (Deloitte, 2018), side 67

⁹ Hovedrapport: evaluering af reformen af førtidspension og fleksjob (Deloitte, 2018), side 67

Ligesom Mette Frederiksen's udtalelser om, at reformen kun vil påvirke de højtlønnede, heller ikke holdt stik. Der var blot tale om omkring 3 % af fleksjobberne på den gamle ordning, som havde en usandsynlig høj løn på et lavt timetal. De mennesker, der især er ramt af reformen er den almindelige dansker, som har taget en mellemlang uddannelse.

"Langt flere personer, end beskæftigelsesminister Mette Frederiksen (S) har givet udtryk for, står til en økonomisk bet på grund af regeringens fleksjobreform, Ved sidste uges præsentation af reformen slog ministeren fast, at kun folk med indkomster på 450.000 kroner eller mere vil blive ramt af reformen. Men ifølge DR2-programmet Deadline er det rigtige tal er langt lavere, nemlig blot 260.000 kroner. Dermed er det ikke kun fleksjobbere med vellønnede job, der risikerer at miste penge på reformen, hvis de skifter job" (Berlingske den torsdag den 08/12-2012)

"De nye tal som FTF har beregnet for Deadline viser, at helt almindelige indkomstgrupper som Sosu-hjælpere og pædagoger også vil gå ned i løn på grund af reformen og dermed ikke kun af folk med indkomster på 450.000 kroner eller mere, som ministeren i første omgang gav indtryk af på sit pressemøde."¹⁰ (tal fra 2012).

Ulykker eller et helbred, der svigter, kan ramme alle, så de får brug for hjælp af samfundet i form af et fleksjob. Det kan ramme politibetjenten, sygeplejersken, læreren, pædagogen, landmanden, skraldemanden, m.v.

Et andet spørgsmål der melder sig er, om misundelsesretorikken også ligger til grund for princippet om modregning på 55%. En fleksjobber, der tjener over 15.264 kr. om måneden fra arbejdsgiver, bliver modregnet 55% af fleksløntilskuddet af den løn, der overstiger 15.264 kr. I bund og grund er det vel at sammenligne med princippet om topskat, bortset fra at det rammer folk, der er langt lavere lønnede end de, der er i målgruppe for topskat. Hvad angår princippet om 55% modregning, kunne det være interessant, hvordan arbejdsgivere forholder sig til, at de lønforhøjelser, de ønsker at give deres medarbejdere, kun kommer en lille del af medarbejderen til gode, mens resten går til statskassen.

Hvad angår lønforhøjelser rammer det også skævt. 2 fleksjobbere, der får samme beløb i lønforhøjelse, kan ende med vidt forskellig udbetaling af lønforhøjelsen. Bilag 4 viser et eksempel herpå.

Der har tidligere været den debat omkring, at fleksjobordningen ikke lever op til FN's Handicapkonvention, som Danmark har forpligtet sig til at efterleve.¹¹

Set i lyset af HKH Dronning Margrethe's nytårstale 2021, der omhandlede handicappede i Danmark, er det vores opfordring, at der i den kommende gennemgang af reformen, bør kastes et blik på FN's Handicapkonvention.

4. Fleksjob adskiller sig væsentligt fra andre ordninger på et punkt

---

¹⁰ <https://www.dr.dk/nyheder/indland/ministeren-indkaldt-til-samraad-om-fleksjobreform?fbclid=IwAR2FqLRITMfik01CqSpvvp1gS5TdDLsS9ArSrn4ryApnicxmzRQ763S5MA>

¹¹ <https://pov.international/reformen-lever-ikke-op-til-handicapkonventionen/?fbclid=IwAR1TgUWrito4m8vgW8hcUKVQXkhyxc2Pj82YMMIYkDxLHmcdRd-Ep47A8kA>

Generelt for offentlige ydelser i samfundet gælder det, at der skelnes mellem enlig/ikke enlig samt forsørger/ikke forsørger. Dette princip gælder fx i forhold til kontanthjælp, revalidering og førtidspension. Flekslønstilskuddet derimod skelner ikke til, om man er enlig/ikke enlig eller forsørger/ikke forsørger. Der er stor forskel på, om der i en husstand er én eller to indtægter, og hvilke muligheder eller begrænsninger dette medfører. F.eks. er det svært for en enlig fleksjobber at låne penge i banken pga. begrænset indtægt.

5. Refleksioner

Intentionen med reformen har helt sikkert været god, idet den har haft til hensigt at bringe flere ind på arbejdsmarkedet.

Prisen for at løfte andre grupper ind den nuværende fleksjobordningen er dog på bekostning af de fleksjobber, der ikke har udsigt til udvikling af arbejdsevne, ligesom prisen betales af de fleksjobbere, der har gjort, som man gerne ser i Danmark, nemlig at tage en uddannelse. Deres kompetencer bliver ikke økonomisk anerkendt.

Den nuværende reform er skævvridende, og det er den helt almindelige gennemsnits(fleksjob)dansker med en ganske almindelig løn, der mærker konsekvenserne af, at midlerne i ordningen er omfordelt.

Der er råd til at give skattefrie tilskud til økonomisk pressede børnefamilier, fjerne gensidig forsørgerpligt. Kan det være rigtigt, at der ikke er penge til at give den gennemsnitlige dansker, der pga. dårligt helbred ender på fleksjobordning en løn, der tager hensyn til kompetencer under forudsætningen af, at er indenfor rimelighedens grænser?

Vi kan ikke lade være med at stille os selv spørgsmålet, om ikke det er gået lidt for stærkt, da reformen om førtidspension og fleksjob blev gennemført. For os at se forholder virkeligheden sig lige modsat af, hvad der dengang blev fortalt og var intentionen med reformen. Tal viser ligeledes at antallet af tildelte førtidspensioner nærmere sig niveauet for tildeling inden reformen.¹²

6. Forslag til ændringer

Der mangler økonomisk incitament for dem med lav timeløn til at gå op i timer. Den lette løsning vil være at sætte fleksjob tilskuddet ned, men det vil bare give en endnu større skævvridning og ramme fleksjobbere med mellemlønninger, så det er ikke løsningen.

Vi har følgende forslag til overvejelse:

- Der laves to typer fleksjob, hvor begreberne om midlertidigt og permanent fleksjob omdefineres;

Permanent fleksjob: Skal gælde for fleksjobbere uden udsigt til udvikling af arbejdsevne. Disse skal have en højere ydelse, da der ikke er udsigt til økonomisk gevinst, da arbejdsevnen ikke kan udvikles.

---

¹² <https://www.berlingske.dk/danmark/antallet-af-nye-foertidspensionister-stiger-voldsomt-billedet-er-meget?fbclid=IwAR2N5gmUaklRgcxVJLXVhSm4mbfPiiHPyY0aAuRdx3hBdwRfEu2fZ4k6mCA>

Herved kommer kompensationsbegrebet ind i ordningen, da der i så fald vil være tale om en varig ydelse, hvorfor ligestillingsprincippet bør gøre sig gældende.

Midlertidigt fleksjob: Skal gælde for fleksjobbere hvor det på sigt forventes, at arbejdsevnen kan udvikles. Disse skal have en lavere ydelse, da ordningen ikke er permanent. Hvis det undervejs viser sig, at der ikke er et udviklingspotentiale, skal vedkommende bevilliges permanent

- Man bør droppe princippet med en procentvis andel af lønnen skal modregnes i fleksjobtilskuddet. Hold det på nuværende niveau, men beregn baglæns fra lønloftet, således at man trækker arbejdsgivers løn fra lønloft (som så skal svare til $160,33 \cdot \text{timeløn}$), og så supplere op med tilskuddet. Det vil give flere i fleksjobordningen mulighed for at tjene en fuldtidsløn, så det ikke kun er forbeholdt den lavtlønnede.
- Man bør give to forskellige tilskud, alt efter om man har og arbejder indenfor ens uddannelse, og/eller har anciennitet på arbejdsmarked. Give højere tilskud til disse, og et lavere til dem som kommer fra mangeårige offentlige ydelser
- Give fleksjobbere uden ægtefælle eller samlever et tillæg.